

CVIČENÍ

0 ZÁKLADNÍ HLÁSKOSLOVNÉ PROCESY

1) Rozdělte staroslověnská slova na slabiky a srovnejte je s odpovídajícími slovy v češtině (popř. se slovy v jiných slovanských jazycích). Co je pro staroslověnské slabiky charakteristické?

цвѣтъ . стынъ . волъ . полъ . оученикъ . юленъ . іазыкъ . отьцъ . звѣръ . правъдъ .
сватъба . кънигы . краи . кжпѣль . юдинъ . можетъ . чловѣкъ . влѣчи . мажъ . юго .
того . ведемъ .

2) Srovnejte kořeny staroslověnských slov (popř. celá slova) s jejich rekonstruovanou praslovanskou podobou nebo s odpovídajícími slovy v indoevropských jazycích; určete, které hláskoslovné procesy odlišily podobu staroslověnských slov od výchozí podoby praslovanské a indoevropské:

Cvičení A

влѣкъ	psl. *vilkū, lit. vilkas	влѣцѣхъ	raně psl. *vїlkaisū
прѣвъ	psl. *přrvū, lit. pirmas	видъ	lit. veidas, řec. (F)εἶδος
влѣна	psl. *vїlnā, lit. vilna	соуля	[v)eidos]
ржцѣ	lit. rankai	ѹхъ	lit. sausas
влѣци	lit. vilkai, řec. λύκοι [lukoi]	ѹхъ	gó. ausō
		цѣна	lit. kaina

Cvičení B

пјатъ	lat. pons, gen. pontis (most)	сѣма	lat. sēmen
пѧтъ	řec. πέντε [pente]	жгълъ	lat. angulus
десѧтъ	lit. dešimt, řec. δέκα [deka], lat. decem [dekem]	пѧтъ	lit. pentis
памѧтъ	lit. atmintis	сватъ	lit. šventas
голубъ	lat. columbus/columba [kolumbus/kolumba]	агнъл/агнъл	lat. agnus
		иестъ	lat. est